

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VEĽKÁ LEHOTA

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

z posúdenia strategického dokumentu

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VEĽKÁ LEHOTA

č. OU-ZC-OSZP-2023/000052-031

vydané Okresným úradom v Žarnovici, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa §14 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. NÁZOV

Obec Veľká Lehota

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

00321061

3. ADRESA SÍDLA

Obec Veľká Lehota
Obecný úrad č. 52
966 41 Veľká Lehota

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA

Jozef Mihál , starosta obce
Obec Veľká Lehota
045/672 61 49
e-mail: obec@velkalehota.eu

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. NÁZOV

Územný plán obce Veľká Lehota

2. CHARAKTER

Územný plán obce Veľká Lehota (ďalej len „ÚPVL“) podľa § 4 odst. 1 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) patrí medzi strategické dokumenty, ktoré podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Je to územnoplánovacia dokumentácia, ktorá stanovuje zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, ktorými sa vytvárajú predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja. Stanovuje vecnú a časovú koordináciu všetkých činností v území.

3. HLAVNÉ CIELE

Cieľom ÚPVL je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia Veľká Lehota, ako aj stanovenie zásad a regulatívov jeho organizácie na základe vecnej a časovej koordinácie činností v území. Hlavným cieľom rozvoja územia je navrhnúť kvalifikovanú a komplexnú koncepciu rozvoja obce, orientovanú primárne na rozvoj obytnej funkcie, rozvoj rekreácie a cestovného ruchu a čiastočne na výrobnú funkciu. Hlavným záujmom obce je pri rozvojových aktivitách vychádzať z princípov trvalo udržateľného rozvoja a v maximálnej možnej miere zohľadňovať požiadavky ochrany prírody a životného prostredia. Úlohou je zabezpečiť vyvážený trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj s potrebou dlhodobého vytvárania podmienok pre plnohodnotné uspokojovanie životných potrieb obyvateľov obce. Návrh ÚPVL sa snaží navrhovať možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho najefektívnejší urbanistický rozvoj, pričom ciele rozvoja územia sa vzťahujú k návrhovému obdobiu stanovenému do roku 2035 ako I. etapa a následne po uvedenom roku by mala pokračovať II. etapa rozvoja územia. Celkovo nové navrhované lokality pre rozvoj zaberajú v zastavanom území cca 9,3255 ha a v nezastavanom území cca 25,2808 ha.

V riešenom území boli identifikované tieto negatívne javy, deficity a problémy, ktoré je potrebné riešiť :

- chýbajúca technická infraštruktúra resp. kapacitne nepostačujúca (chýba plynofikácia obce, splašková kanalizácia, ČOV je v súčasnosti nefunkčná, doplnenie trafostaníc)
- cesty sprístupňujúce odľahlejšie časti rozptýleného osídlenia sú nevyhovujúce
- chýbajúce chodníky pri ceste III. triedy v zastavanom území, líniové závady na niektorých úsekoch ciest
- slabá ponuka občianskej vybavenosti
- nevyhovujúci stav verejných objektov
- nízka kvalita zelene na verejných priestranstvách
- nedostatočne diverzifikovaná hospodárska základňa obce

4. STRUČNÝ OPIS OBSAHU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Návrh ÚPVL rieši funkčné a priestorové usporiadanie záujmového územia, ktorým je katastrálne územie Veľká Lehota s výmerou 1835,7 ha vo väzbe na širšie územie v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu, ktorou je ÚPN VÚC BBSK. Riešené územie hraničí s katastrálnymi územiami na severe s k.ú. Malá Lehota, na východe s k.ú. Nová Baňa, na juhu k.ú. Tekovské Nemce, na juhozápade s k.ú. Obyce a na severozápade s k.ú. Jedľové Kostolany. Návrh strategického dokumentu určuje funkcie: obytňú, výrobnú, rekreačnú a zmiešanú v nadväznosti na existujúcu zástavbu, dopravný systém a infraštruktúru obce. Taktiež stanovuje územie bez predpokladu lokalizácie zástavby t.j. voľnú krajinu ktorá je definovaná ako **K1** - územie zalesnené, **K2**- kde sa jedná o územie poľnohospodársky využívané zväčša ako TTP a **K3**- kde sa jedná o sídelnú zeleň. ÚPNVL obce počíta s harmonickým rozvojom všetkých urbanistických funkcií v obci.

Návrh záväznej časti územného plánu obsahuje vymedzenie verejnoprospešných stavieb, ochranných pásiem, návrh regulatívov funkčného využitia pre jednotlivé funkcie, návrh zásad a regulatívov pre bývanie, výrobu, rekreáciu, verejné dopravné a technické vybavenie územia, starostlivosť o životné prostredie, ochranu prírody a ekologickú stabilitu krajiny.

Návrh II ÚPVL má všetky potrebné náležitosti v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku ako aj uvedených vykonávacích predpisov a poriadkov súčasne platnej legislatívy, Vyhlášky č.55/2011 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii

Dokument je členený na základné časti: textovú, tabuľkovú a grafickú.

A. Textová časť

1. Základné údaje
2. Riešenie územného plánu - Smerná časť
3. Riešenie územného plánu - Závazná časť
4. Doplnujúce údaje

B. Grafická časť

č.1 Výkres širších vzťahov M 1:50 000

č.2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M 1:10 000 (výkr. č.2) a M 1:5000 (výkr. č. 3)

č.4 Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia M 1:5000

č.5 Výkres riešenia verejného technického vybavenia M 1:5000

č.6 Výkres ochrany prírody a tvorba krajiny , vrátane prvkov ÚSES M 1:10000

č.7 Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch M 1:5000

V záväznej časti návrhu územného plánu sú definované:

- Zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia
- Zásady a regulatívy umiestnenia občianskej vybavenosti
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia
- Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt
- Zásady a regulatívy ochrany prírody a krajiny so zreteľom na udržanie ekologickej stability
- Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- Vymedzenie zastavaného územia obce
- Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny
- Zoznam verejnoprospešných stavieb
- Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Návrh ÚPVL obce rieši nové rozvojové plochy bývania, ktoré predstavujú celkovú kapacitu 113 RD. Výstavba RD v obci je rozdelená do dvoch etáp. Ďalej sú navrhované plochy pre rozvoj a rozšírenie výroby nadväzujúce na existujúci výrobný areál.

Obytné územie

Z hľadiska regulácie funkčného využívania územia je navrhnuté do jedného celku **B1**. Uvedené plochy sú určené prioritne pre výstavbu rodinných domov resp. k nim prislúchajúcemu vybaveniu nerušiacie funkciu bývania.

Zmiešané územie

Územie, ktoré tvoria regulované celky Z1 a Z2.

Z1 – je to jadrové územie obce, ktorý má charakter polyfunkčného územia bývania a občianskeho vybavenia.

Z2 – je územie kde sa počíta so zachovaním a dostavbou existujúcich rekreačných chát a usadlostí s kombinovanou funkciou bývania, rekreácie a tradičnej poľnohospodárskej malovýroby. Pričom tento celok sa delí na tri časti s označením A, B, C so špecifickými regulačnými podmienkami.

Rekreačné územie

R1 zahŕňa existujúci športový areál s futbalovým ihriskom a amfiteátrom s možnosťou jeho dobudovania.

Výrobné územie

Rozdelené do dvoch funkčných blokov:

V1 je existujúci areál hospodárskeho dvora, ktorý sa zachová s možnosťou intenzifikácie a využitia pre aktivity nepoľnohospodárskej výroby a skladov

V2 je plocha určená pre nepoľnohospodársku výrobu a výrobné služby s predpokladom rozšírenia o navrhované plochy

Územie voľnej krajiny

Rozdelené do troch celkov a to :

K1 je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Ide o lesnú vrchovinovú až hornatinovú krajinu – plochy lesných porastov .

K2 je územie poľnohospodársky využívané zväčša ako trvalé trávnaté porasty. Je vhodné na poľnohospodárske využitie, bez lokalizácie novej zástavby.

K3 tvorí sídelná zeleň a to verejná zeleň, špeciálna zeleň (vrátane cintorína), súkromná zeleň vrátane záhrad. Je dôležitá pre ekologickú stabilitu územia. A je nutné jej zachovanie bez zástavby.

Dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti obec má pomerne odľahlú polohu , pričom na nadradený dopravný systém je napojená cestou III/2512 Nová Baňa – Veľká Lehota – Malá Lehota. Spojenie s obcou Jedľové Kostolany zabezpečuje cesta III//1622 Malá Lehota – Obyce. Existujúce miestne komunikácie sú funkčnej triedy C3. Podružné komunikácie sú funkčnej triedy D1. Parkoviská je potrebné budovať pri nových objektoch občianskej vybavenosti . ÚPN navrhuje výstavbu 4 obytných ulíc. Usadlosti a chaty v rozptýlenom osídlení sú prístupné účelovými, poľnými a lesnými cestami. Statickú dopravu treba doriešiť rozšírením parkovacích plôch v centrálnej časti obce resp. uvažovať s vybudovaním záchytného parkoviska v lokalite Inovec. Taktiež ÚPVL navrhuje dobudovanie jednostranných chodníkov pozdĺž cesty III. triedy v zastavanom území obce, ako aj navrhuje budovanie cyklotrás a cyklochodníkov v území.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou sa navrhuje bez zmeny súčasného riešenia t.j. z miestnych vodných zdrojov - voda akumulovaná vo vodojemoch v lokalitách Veľká Lehota a Vígľaš, z ktorých následne je vedená rozvodná sieť. V rozptýlenom osídlení sa využíva voda z domových studní.

V oblasti likvidácie a odvádzania odpadových vôd sa navrhuje komplexné riešenie na vybudovanie verejnej kanalizačnej siete v obci pre odkanalizovanie existujúcej a novo navrhovanej zástavby. Splašková kanalizácia sa navrhuje ako gravitačná. Splaškové odpadové vody budú následne zvádzané do navrhovanej ČOV. S odvádzaním splaškových vôd do vodonepriepusných žump sa uvažuje v rozptýlenom osídlení lokality Inovec.

V obci sa dažďová kanalizácia nenavrhuje. Zrážkové vody zo striech by sa mali zachytávať na súkromných pozemkoch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vybudovaním sústavy otvorených prípadne prekrytých rigolov.

Pre zásobovanie obce elektrickou energiou sa počíta s napojením na existujúce rozvody. A však pre rozvoj obce je potrebné zvýšenie výkonu existujúcich trafostaníc pričom v obytnom území odporúča sa prebudovanie stožiarových na kioskové.

Obec Veľká Lehota v súčasnosti nie je plynofikovaná, pričom vzhľadom na technickú náročnosť sa uvažuje s týmto riešením až v II. etape.

Pre zásobovanie teplom je potrebné v budúcnosti uvažovať s alternatívnymi zdrojmi energie.

Samotný návrh ÚPVL zahŕňa aj riešenie zelene v obci – verejných plôch, plôch cintorína, úprava zelene v línii okolo ciest, výsadba izolačnej zelene v dotyku obytného územia s výrobným a pod. ÚPVL vymedzuje plochy, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu a to územie PR Bujakov vrch, ako aj plochy navrhovaných biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov.

ÚPVL tiež vymedzuje zábery poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Zábery lesných pozemkov sa v ÚPVL obce nenavrhujú.

5. VZŤAH K INÝM STRATEGICKÝM DOKUMENTOM

Návrh územného plánu obce musí byť v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Banskobystrického kraja, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 394 zo dňa 9.6.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z.z. a jeho zmenami a doplnkami.

Zo strategických dokumentov na národnej úrovni sa vychádzalo z Koncepcie územného rozvoja Slovenska KURS 2001 schválená uznesením vlády SR č. 133/2001 Z.z. v znení neskoršie schválených zmien 2011.

Ďalšími strategickými dokumentmi sú:

Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia 2018

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Lehota

Krajinnoekologický plán obce Veľká Lehota

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. VECNÝ A ČASOVÝ HARMONOGRAM PRÍPRAVY A SCHVAĽOVANIA

Prípravné práce pre obstaranie novej územnoplánovacej dokumentácie obce sa začali v r. 2019 spracovaním Prieskumov a rozborov a neskôr vypracovaním Zadania pre ÚPVL. Zadanie po prerokovaní bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. 5/2020 písm. B) zo dňa 23.1.2020. Následne v súlade s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a súvisiacej vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. bol spracovaný Návrh ÚPVL (spracovateľ Ekoplán s.r.o. s hlavným riešiteľom doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák PhD.). Neskôr bol uvedený návrh prepracovaný a doplnený o nové rozvojové lokality, časť pre výstavbu RD a časť pre výstavbu chat v časti Inovec. ÚPVL sa ako strategický dokument stal predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle §4 zákona o posudzovaní vplyvov.

Obstarávateľ Obec Veľká Lehota predložil Okresnému úradu v Žarnovici, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „OÚZC“) podľa § 5 ods. 1 zákona „Oznámenie o vypracovaní strategického dokumentu Územný plán obce Veľká Lehota“ (september 2019). OÚZC doručil oznámenie o strategickom dokumente podľa § 6 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov dotknutým orgánom a dotknutým obciam. Na základe oznámenia o strategickom dokumente a s prihliadnutím na stanoviská doručené podľa § 6 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, OÚZC po prerokovaní s dotknutým orgánom a s obstarávateľom určil podľa § 8 zákona o posudzovaní vplyvov Rozsah hodnotenia strategického dokumentu listom č. OU-ZC-OSZP-2020/000048 zo dňa 13.1.2020.

Na základe určeného rozsahu hodnotenia bola v novembri r. 2022 spracovaná Správa o hodnotení strategického dokumentu ÚPVL (ďalej len „SOH“), ktorej spracovateľom je doc. Ing. Arch. Jaroslav Coplák PhD. Obec Veľká Lehota ako obstarávateľ predložil SOH OÚZC, podľa § 9 ods. 5 a 6 zákona o posudzovaní vplyvov spolu s návrhom ÚPVL. OÚZC zverejnil SOH v zmysle § 10 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle MŽP SR a doručil na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam do 21 dní od doručenia, resp.

zverejnenia informácie pre verejnosť. Dotknuté obce informovali občanov o konaní verejného prerokovania SOH a návrhu ÚPVL oznamom na úradnej tabuli a na webovej stránke obce.

Verejné prerokovanie SOH a návrhu ÚPVL sa konalo dňa 20.12.2022 o 13.30 hod v spoločensko-kultúrnom centre v obci Veľká Lehota za účasti zástupcov obstarávateľa, spracovateľa SOH, zástupcov orgánov štátnej správy a verejnosti.

V zmysle § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov OÚZC listom č. OU-ZC-OSZP-2023/000052-027 zo dňa 18.4.2023 určil spracovateľ odborného posudku k strategickému dokumentu odborne spôsobilú osobu Ing. Danku Gajdošovú, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod č. 557/2011/OEP. Odborný posudok bol spracovaný a obstarávateľom doručený na OÚZC v súlade s § 13 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov. Na základe uvedeného odborného posudku bolo podľa §14 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov v súčinnosti s orgánom na ochranu zdravia vypracované toto záverečné stanovisko k strategickému dokumentu „Územný plán obce Veľká Lehota“. Príslušný orgán doručí záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu obstarávateľovi, schvaľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu a dotknutým obciam a zverejní ho na webovom sídle MŽP SR. Dotknutá obec zverejní záverečné stanovisko v mieste obvyklým spôsobom.

2. ORGÁN KOMPETENTNÝ NA JEHO PRIJATIE

Obecné zastupiteľstvo obce Veľká Lehota

3. DRUH PRIJATIA, ROZHODNUTIA

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Veľká Lehota

Všeobecné záväzné nariadenie obce Veľká Lehota, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územnoplánovacej dokumentácie

4. VYPRACOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

SOH bola vypracovaná v súlade s § 9 zákona o posudzovaní vplyvov. Jej zhotoviteľom je doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák PhD.. SOH je vypracovaná na základe rozsahu hodnotenia, ktorý bol určený OÚZC pod č. OU-ZC-OSZP-2020/000048 dňa 13.01.2020. SOH je spracovaná na odbornej úrovni, formálne aj vecne v zmysle osnovy podľa Prílohy č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. Podkladom pre vypracovanie SOH boli aj jednotlivé stanoviská uplatnené k oznámeniu o strategickom dokumente a rozsah hodnotenia stanovený OÚZC. SOH obsahuje všetky relevantné informácie o charaktere strategického dokumentu, základné informácie o súčasnom stave životného prostredia, údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie. V SOH sú vyhodnotené predpokladané vplyvy jednotlivých variantov riešenia t.j. navrhovaný a nulový variant ako aj ich vzájomné porovnanie. Navrhnuté sú opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Hodnotenie strategického dokumentu vychádza zo súčasných známych údajov o vstupoch a výstupoch jednotlivých zložiek životného prostredia.

Možno teda konštatovať, že úplnosť zistenia predpokladaných vplyvov v tejto etape spracovania navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie je dostatočná. Po doplnení pripomienok dotknutých subjektov a odborného posudku predstavuje úplný a postačujúci podklad pre potreby environmentálneho posúdenia strategického dokumentu.

5. POSÚDENIE SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

OÚZC prípisom č. OU-ZC-OSZP-2023/000052-027 zo dňa 18.04.2023 v zmysle § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov bol určený spracovateľ odborného posudku strategického dokumentu ÚPVL. Spracovaný odborný posudok obsahuje hodnotenia v súlade § 13 ods. 8 a 9 zákona o posudzovaní vplyvov, jeho súčasťou je návrh záverečného stanoviska k strategickému dokumentu. Cieľom posúdenia bolo :

- Vyhodnotenie úplnosti predloženej Správy o hodnotení strategického dokumentu
- Vyhodnotenie stanovísk podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov
- Vyhodnotenie úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia
- Vyhodnotenie použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií
- Vyhodnotenie variantov riešenia strategického dokumentu
- Vyhodnotenie návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu

NA VYPRACOVANIE POSUDKU MAL SPRACOVATEĽ ODBORNÉHO POSUDKU K DISPOZÍCII TIETO DOKUMENTY:

- Územný plán obce Veľká Lehota – návrh II
- Správa o hodnotení strategického dokumentu ÚPVL
- Záznam z verejného prerokovania SOH konaného dňa 20.12.2022
- Stanoviská k Správe o hodnotení, ktoré boli doručené OÚZC

Z odborného posudku vyplynulo, že SOH je spracovaná v štruktúre podľa Prílohy č. 5 k zákonu o posudzovaní vplyvov. Posúdenie rozsahu a významnosti dopadu územného plánu na životné prostredie a zdravie uvedené v SOH o hodnotení je po doplnení na základe doručených stanovísk postačujúce a úplné.

V rámci Rozsahu hodnotenia OÚZC určil aj špecifické požiadavky, ktoré bolo potrebné v SOH podrobnejšie rozpracovať. Možno konštatovať, že tieto požiadavky boli v SOH zohľadnené a zapracované dostatočne a v požadovanom rozsahu, aj keď pre lepšiu prehľadnosť by bolo vhodné ich uviesť v tabuľkovej forme.

Odborný posudok vyhodnotil varianty riešenia (navrhovaný a nulový variant) a odporučil priaznivejší a environmentálne prijateľný variant na konečné dopracovanie v Návrhu II ÚPVL. Za predpokladu doplnenia regulatívov do územného plánu o niektoré odporúčania, ktoré vyplynuli z procesu posudzovania, sa konštatuje, že celkový dopad schválenia ÚPVL na zdravie obyvateľov a zložky životného prostredia bude z hľadiska významnosti a rozsahu prijateľný a zistené nepriaznivé vplyvy neprevýšia trvalý a významný prínos, ktorý plynie z navrhovaného rozvoja pre obec a jej obyvateľov.

6. STANOVISKÁ PREDLOŽENÉ K SPRÁVE O HODNOTENÍ A ICH VYHODNOTENIE

K SOH v zákonom stanovenej lehote boli doručené príslušnému orgánu nasledovné stanoviská:

Banskobystrický samosprávny kraj odd. ÚP a ŽP – list č. 10755/2022/ ODDUPZP-3 zo dňa 14.12.2022

Žiadame :

1. Komplexne posúdiť vplyv obytného územia a navrhovaného rozvoja rekreácie v rozptýlenom osídlení na kvalitu podzemných a povrchových vôd v ochrannom pásme II. stupňa vodárenského zdroja vzhľadom na to, že nie je napojené na verejnú kanalizáciu s ČOV a jeho napojenie nie je v ÚPN O veľká Lehota navrhované

2. Vyhodnotiť vplyv navrhovaného rozvoja rekreácie v rozptýlenom osídlení v lokalite Inovec (lok.č.17-22) na charakteristický vzhľad krajiny a súlad s hlavnými princípmi medzinárodného dohovoru o krajine a to podľa Metodiky identifikácie charakteristického vzhľadu krajiny, uverejneného vo Vestníku MŽP SR 2010 , čiastka 1b
3. Vyhodnotiť splnenie špecifickej požiadavky 2.2.2. Rozsahu hodnotenia vzhľadom na to, že požiadavky BBSK uvedené v stanovisku k strategickému dokumentu neboli vyhodnotené BBSK v Návrhu II požaduje :
 - Zosúladiť návrh ÚPN so záväznou časťou ÚPN VÚC BBSK v znení zmien a doplnkov
 - V rozptýlenom osídlení situovanom v OP II. stupňa vodárenských zdrojov riešiť odkanalizovanie územia napojením na verejnú kanalizáciu s ČOV , s podmienkou jej vybudovania v predstihu pred výstavbou objektov , po vyhodnotení vplyvu na charakteristické črty krajiny a krajinný ráz územia
 - Rešpektovať ochranné pásmo II. stupňa vodárenských zdrojov
 - Zapracovať do návrhu ÚPN obce do kap. 2.9. „ Vymedzenie OP a chránených území podľa osobitných predpisov „ aj OP JE Mochovce.

Okresný úrad Žarnovica , odbor starostlivosti o ŽP – list. č. OU-ZC-OSZP-2022/001849 zo dňa 20.12.2022 Na úseku odpadového hospodárstva:
Nemáme námietky k SOH strategického dokumentu

Okresný úrad Žarnovica , odbor starostlivosti o ŽP – list. č. OU-ZC-OSZP-2022/001783 zo dňa 20.12.2022 Na úseku ochrany ovzdušia :
Nemáme k predloženej SOH pripomienky

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica – list. č. KPUBB-2022/24189-3/105778/MAR zo dňa 19.12.2022
Nemáme pripomienky k Správe o hodnotení

Štátna ochrana prírody SR, SCHKO ŠV, Banská Štiavnica – list. č. CHKOŠV/584-002/2022 zo dňa 23.12.2022

Požadujeme :

- pred výstavbou v lokalitách s lúčnymi biotopmi (Inovec a U Garajov) preveriť výskyt chránených biotopov európskeho a národného významu ako aj chránených druhov rastlín .
- upozorňujeme že rozvojové lokality ktoré budú navrhnuté na pozemkoch ktoré majú charakter poľnohospodárskeho druhu pozemkov je nutné aby budúcu zmenu druhu pozemku predchádzalo udelenie súhlasu orgánu ochrany prírody

Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o ŽP – list. č. OU-BB-OSZP1-2023/015396-004 zo dňa 14.4.2023

Požadujeme:

1. V textovej časti kap. 2 odst. 2.11. Ekostabilizačné opatrenia v časti „...pred výstavbou v lokalitách s lúčnymi biotopmi (Inovec a U Garajov) preveriť výskyt chránených biotopov doplniť „ európskeho a národného významu ako aj chránených druhov rastlín,,.
2. V rámci regulácie funkčného využitia pre zmiešané územie Z2 stanoviť pre výstavbu rekreačných chát , obytných usadlostí apod. Podmienku aby stavebné objekty od hranice predmetnej parcele zo strany cesty boli umiestňované do hĺbky predmetnej parcele max. do 70m

3. V rámci regulatív priestorového usporiadania a funkčného územia Z2 žiadame doplniť pre podmienku max. intenzity využitia plôch zastavanosti aj spevnené plochy a to nasledovne do 80 m² zastavaná plocha + 40m² spevnené plochy s prísľušenstvom spolu 120m², v prípade hospodárskych usadlostí a RD k zastavanej ploche pridať aj spevnené plochy a to nasledovne 200 m² zastavaná plocha 60 m² spevnená plocha s prísľušenstvom spolu 260 m²

Upozorňujeme že rozvojové lokality ktoré budú navrhované na pozemkoch ktoré majú charakter poľnohospodárskeho druhu pozemku a je na nich potvrdený výskyt biotopu európskeho významu a mokrade, je nutné aby budúcej zmene druhu pozemkov predchádzalo udelenie súhlasu orgánu ochrany prírody podľa § 6 ods. 2 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny ako aj § 6 ods. 5 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny na zásah do mokrade.

Upozorňujeme na funkčné využitie zmiešaného územia Z2, že na uvedených parcelách je potvrdený výskyt biotopu európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, pre zásah je potrebné požiadať orgán ochrany prírody o súhlas podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žiar nad Hronom – list. č N/2022/1893-5831 zo dňa 6.12.2022

Vydávame súhlasné záväzné stanovisko

Ministerstvo dopravy a výstavby SR , Bratislava – list. č 42634/2022 zo dňa 01.12.2022

Nemáme pripomienky k SOH

Obvodný banský úrad – list. č 2563-4437/2022zo dňa 30.11.2022

Nemáme pripomienky k SOH nakoľko nebudú dotknuté záujmy podľa banských predpisov

Uplatnené pripomienky a požiadavky od orgánov štátnej správy a odborných organizácií sú odôvodnené a preto je potrebné ich zapracovať do výsledného návrhu strategického dokumentu. Časť stanovísk je bez pripomienok k SOH, resp. niektoré pripomienky sú adresné až k následnému procesu projektovej prípravy t.j. k spracovaniu nižších stupňov dokumentácie, ktoré sa budú pripravovať po spracovaní ÚPVL resp. budú posudzované ako samostatné činnosti v zmysle procesu EIA podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Niektoré pripomienky sú len doplňujúceho charakteru a upozornenia, na aktuálne právne predpisy, ktoré je potrebné rešpektovať.

7. VEREJNÉ PREROKOVANIE A JEHO ZÁVERY

Verejné prerokovanie sa konalo dňa 20.12.2022 o 13.30 hod. v spoločensko – kultúrnom centre obce Veľká Lehota. Pozvánka na verejné prerokovanie bola doručená dotknutým obciam, samosprávnemu kraju a dotknutým orgánom a organizáciám samostatným prípisom. Verejnosť bola informovaná o konaní verejného prerokovania oznámením na úradnej tabuli a na internetovej stránke. SOH bola k nahliadnutiu na Obecnom úrade vo Veľkej Lehote, na internetovej stránke obce, na OÚZC a na webovom sídle MŽP SR enviroportal.sk

Na verejnom prerokovaní sa zúčastnili zástupcovia obstarávateľa, spracovateľ územného plánu a SOH, zástupcovia štátnej správy a občania obce. Z prerokovania bola vyhotovená zápisnica, ktorej prílohu tvorí prezenčná listina.

Prítomní zástupcovia poskytli na prerokovaní základné informácie o procese obstarávania a prerokovania ÚPVL ako strategického dokumentu a základných tézach riešenia v procese posudzovania strategického dokumentu. Na otázky odpovedal spracovateľ SOH.

Prítomní boli tiež oboznámení o ďalšom postupe posudzovania strategického dokumentu a o tom, že písomné stanoviská treba zaslať na OÚZC. Záznam z verejného prerokovania spolu s prezenčnou listinou sú u obstarávateľa a na OÚZC.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Metodický rámec k odbornému posúdeniu strategického dokumentu stanovuje § 13 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov, podľa ktorého by posúdenie malo byť zamerané na nasledovné:

- posúdenie úplnosti SOH
- vyhodnotenie stanovísk podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov
- posúdenie úplnosti zaistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia
- posúdenie použitých metód hodnotenia a úplnosť vstupných informácií
- posúdenie variantov riešenia strategického dokumentu
- posúdenie návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu
- návrh záverečného stanoviska podľa § 14 zákona o posudzovaní vplyvov

Podstata odborného posúdenia spočíva vo vyhodnotení metodického postupu, kritérií a indikátorov, ktoré spracovateľ SOH použil pri vyhodnocovaní environmentálnej akceptovateľnosti špecifických cieľov navrhovaných v rámci strategického dokumentu. Rozsah dokumentácie nie je zákonom normatívne stanovený t.j. je na spracovateľovi v akej podrobnosti zaznamenaná a spracuje údaje o území. V danom prípade ide o štandardný rozsah a v podrobnosti tak, aby bolo možné identifikovať predpokladané vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

SOH hodnotí predpokladané vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie v kap. C III., pričom sa jednotlivo zaoberá vplyvmi na obyvateľstvo a jeho zdravie, na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery, vplyvmi na klimatické pomery a ovzdušie, vodné pomery, pôdu, vplyvmi na faunu, flóru a ich biotopy, vplyvmi na krajinu, územný systém ekologickej stability, chránené územia a ochranné pásma, vplyvmi na kultúrne, historické, archeologické, paleontologické a iné geologické náleziská. Na záver v kap. C III. 13 komplexne posudzuje očakávané vplyvy z viacerých hľadísk a priradená je im aj ich váha významnosti, pričom porovnáva jednotlivé varianty riešenia t. j. návrhový a nulový variant riešenia.

Na základe samotného strategického dokumentu, SOH, pripomienok doručených stanovísk a odborného posudku boli vyhodnotené nasledovné dopady schválenia ÚPVL na životné prostredie a zdravie ľudí:

VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO

ÚPVL navrhuje riešenia, ktoré by dlhodobu mali zlepšovať kvalitu života obyvateľov obce v mnohých oblastiach a neobsahuje návrhy, ktoré by mali negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva, sociálno-ekonomické dopady alebo narušovali pohodu a kvalitu života v obci resp. zhoršovali stav životného prostredia. Hlavným cieľom ÚPVL je získanie územnoplánovacej dokumentácie, ktorá komplexne vyrieši územný rozvoj obce a po schválení bude záväzným dokumentom pri realizácii akejkoľvek činnosti týkajúcej sa územného rozvoja obce. ÚPVL je územnoplánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv

na životné prostredie, resp. zdravie obyvateľov. Jeho vplyvy sú nepriame, smerujúce k zlepšeniu stavu životného prostredia návrhom komplexného územného rozvoja obce, ktorý má snahu riešiť urbanizáciu územia podľa princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Územnoplánovacia dokumentácia navrhuje konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti technickej infraštruktúry a dopravy s identifikovanými pozitívnymi vplyvmi na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a rastu pracovných príležitostí. Predpokladajú sa pozitívne sociálne dopady návrhov realizácie bytového fondu, rozšírenie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov, zlepšenia občianskej vybavenosti, skultúrnenie verejných priestranstiev, rozšírenia možností pre rekreáciu a oddychové aktivity.

Najväčším pozitívnym vplyvom pre obyvateľstvo bude vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci a odvádzanie odpadových vôd do ČOV, čím sa eliminujú možnosti znečisťovania pôdy a podzemných vôd. Taktiež vybudovanie chodníkov pre peších pozdĺž cesty III. triedy a vybudovanie cyklotrasy obci prinesie pozitívny vplyv na zdravie a bezpečnosť obyvateľov. Návrhom ekostabilizačných opatrení salepší klíma v obci, čo má pozitívny vplyv na zdravie obyvateľov. Taktiež dobudovaním občianskej vybavenosti či skultúrnenia verejných priestranstiev salepší celková kvalita života v obci. V obci sa nenavrhujú výrobné zariadenia a prevádzky ktoré by mohli mať negatívny dopad na obyvateľstvo. Pri návrhu obytných území je nutné rešpektovať ochranné pásma dopravného a technického vybavenia územia, ochranné pásmo cintorína v prípade ustanovenia obcou VZN a pod..

VPLYVY NA HORNINOVÉ PROSTREDIE, NERASTNÉ SUROVINY, GEODYNAMICKÉ JAVY A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Územný plán nenavrhuje nové činnosti, ktoré by mali zásadný vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad. Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území. Návrh ÚPVL rešpektuje ložiská nevyhradeného nerastu t.j. svojim riešením nezasahuje do tohto územia.

VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY

Územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Keďže územný plán zahŕňa súbor opatrení na zvýšenie ekologickej stability a retenčnej schopnosti krajiny, spomalenie povrchového odtoku zo zastavaného územia, rozšírenie zelených plôch v zástavbe, návrh výstavby líniovej a plošnej zelene, nie je predpoklad nepriaznivého dopadu z hľadiska klimatických zmien a adaptácie na tieto zmeny. Všetky tieto opatrenia vyplývajú priamo zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

VPLYVY NA OVZDUŠIE

Navrhovaný rozvoj obce Veľká Lehota je riešený bez významných negatívnych vplyvov na ovzdušie, nakoľko sa uvažuje s plynofikáciou vo všetkých novo navrhovaných lokalitách, čím by sa eliminovalo znečisťovanie ovzdušia z domácností. Resp. navrhuje sa využívanie alternatívnych zdrojov, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a nie sú znečisťovateľom ovzdušia. V návrhu je stanovený regulatív ktorým sa v obci povoľujú len výrobné prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov, čím sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

VPLYVY NA VODNÉ POMERY

Riešenie územného plánu obce nevyvoláva priame negatívne vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery. Väčšina nových plôch pre výstavbu je situovaná vo vyvýšených polohách, ďalej od vodných tokov, ktoré priamo v obci pramenia. ÚPVL svojim riešením predstavuje priaznivý vplyv z hľadiska možného znečistenia povrchových a podzemných vôd vybudovaním verejnej kanalizácie v obci s odvádzaním do ČOV. Na kanalizáciu bude napojená nie len nová výstavba ale aj existujúca,

ktorá má v súčasnosti nevyhovujúci spôsob likvidácie odpadových vôd. Uvedené navrhované odkanalizovanie obce možno považovať za mimoriadne pozitívny vplyv v súvislosti s ochranou prírody a krajiny a hlavne pozitívny vplyv na kvalitu podzemných či povrchových vôd a celkové odtokové pomery v území.

VPLYVY NA PÔDU

V návrhu ÚPVL nie sú navrhované prevádzky a činnosti, ktoré by zapríčinili kontamináciu pôdy. Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území je v zastavanom území a jeho okolí. Preto sa nebolo možné vyhnúť jej záberom a však tieto pôdy sa vyznačujú nízkou kvalitou. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové lokality pre výstavbu, pričom dochádza k záberom poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 34,6063 ha. Z toho časť pripadá na zastavané územie cca 9,3255 ha. Mimo zastavané územie sa jedná o plochy o výmere cca 25,2808 ha a však vzhľadom na záväzný regulatív, kde je zastavanosť územia navrhovaná 10% skutočný záber predstavuje len cca 2,0247 ha. T.j. reálny záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových lokalitách bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, nakoľko sa predpokladá že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod dopravnou infraštruktúrou. V území je nutné rešpektovať nachádzajúce sa hydromelioračné zariadenia.

VPLYVY NA FLÓRU, FAUNU A ICH BIOTOPY

V riešenom území sa nachádzajú lúčne biotopy európskeho a národného významu. Významným biotopom je chránené územie prírodnej rezervácie Bujakov vrch. Návrh územného plánu do tohto chráneného územia ani do biotopov nezasahuje. V blízkosti lúčnych biotopov (v lokalite Inovec a u Garajov) je pred výstavbou stanovená podmienka preveriť výskyt predmetov ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, napr. biotopy lesné, nelesné, národného a európskeho významu, chránené druhy rastlín, chránené druhy živočíchov atď.

Priamym vplyvom bude trvalý a dočasný záber vegetačného krytu na navrhovaných plochách pre výstavbu. Na týchto plochách je možné predpokladať zmenu vegetačného krytu a tým aj zmenu živočíšstva prislúchajúceho k dotknutým biotopom. Jedná sa hlavne o plochy umiestnené mimo zastavané územie obce. Nepriamy negatívny vplyv na faunu môže spôsobiť výstavba rozptýleného rekreačného osídlenia v lokalite Inovec a to či už svetelným smogom, hlukom a nárastom dopravy ako aj zvýšenou návštevnosťou uvedenej lokality. Z uvedeného dôvodu bude potrebné uvedené územie prísne zaregulovať, následne monitorovať a vyhodnocovať, aký skutočný dopad bude mať výstavba v danej lokalite.

ÚPVL však zároveň navrhuje založiť nové prvky ÚSES – biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov v území miestneho významu, čo bude mať pozitívny vplyv na faunu a flóru v riešenom území. Návrh miestneho systému ekologickej stability, územia majú tvoriť nové biocentrá a biokoridory :

- biocentrá: MBc Osný vrch – Háj, MBc Pod Bujakov vrch
- biokoridory: MBk Osný potok, MBk Starohutský potok, MBk Vojšínska dolina
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru

Realizáciou ekostabilizačných opatrení navrhovaných v ÚPVL sa teda prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a k zníženiu resp. eliminácii určitých negatívnych možných vplyvov.

VPLYVY NA KRAJINU

Najpodstatnejšie nepriaznivé vplyvy na krajinu a to už z hľadiska zmien krajinnej štruktúry alebo z hľadiska estetického vnímania sa prejavujú v lokalitách s plánovanými zásahmi, stavebnou činnosťou, zmenami využívania krajiny a pod.

Súčasná krajinná štruktúra sledovaného územia, v ktorom sa plánuje rozsah realizácie rôznych činností, predstavuje antropogénne pozmenenú vidiecku krajinu. Krajinný obraz pozmení nová zástavba. Záväzným regulatívom v návrhu ÚPVL je obmedzenie výšky objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách a to tak, aby sa zachovala tradičná mierka pôvodnej zástavby t.j. v lokalitách, ktoré sú určené na rozvoj sú regulované stavebné aktivity tak, aby boli zachované prírodné a estetické hodnoty daného územia.

Za najväčší zásah do vnímania krajiny možno považovať územie, ktoré je určené pre výstavbu rekreačných chát. Aby bol zmiernený negatívny dosah uvedenej rozptýlenej zástavby rekreačných chát v lokalite Inovec je nutné dodržiavať a uplatňovať záväzné regulatívy pre dané územie.

Záverom môžeme konštatovať, že v krajine sa čiastočne zmení zastúpenie krajinných prvkov, pribudnú zastavané plochy na úkor poľnohospodárskej pôdy, trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie, ide však o lokálny vplyv bez zásadného dopadu na celkovú štruktúru a vzhľad krajiny pokiaľ budú dodržané všetky záväzné regulatívy z ÚPVL.

VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA, NA ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

V riešenom území sa nachádza prírodná rezervácia Bujakov vrch o výmere 1,26 ha. V tomto území platí 4. stupeň ochrany v zmysle zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pričom jeho ochranné pásmo nebolo vyhlásené. Existujúca zástavba ako aj navrhované stavebné zámery sú v značnej vzdialenosti od uvedeného chráneného územia. Z tohto titulu je možno konštatovať takmer zanedbateľné vplyvy na toto chránené územie.

V území sa nenachádzajú chránené územia NATURA 2000, chránené stromy ani významné mokrade.

Na trvalo trávnatých porastoch sú vo viacerých lokalitách evidované biotopy národného a európskeho významu. Pred každým zásahom do uvedeného biotopu je potrebné vyžiadať si súhlas orgánu ochrany prírody ako aj k prípadnej zmene druhu pozemku, kde je už potvrdený výskyt biotopu.

Územný plán navrhuje aj nové prvky územného systému ekologickej stability - miestne biokoridory biocentrá a interakčné prvky pričom tieto v plnej miere rešpektuje a teda svojim riešením do nich nezasahuje.

Návrh územného plánu rešpektuje ochranné pásma vodných tokov, ochranné pásmo lesa, zariadení technickej a dopravnej infraštruktúry a stavieb.

VPLYVY NA KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY, VPLYVY NA ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Negatívny vplyv sa nepredpokladá. Navrhované regulatívy v ÚPVL t.j. max. podlažnosť, koeficient zastavania územia, podiel zelených plôch vytvárajú predpoklad zachovania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby a majú priaznivý vplyv z hľadiska ochrany tradičných urbanistických štruktúr v území. Pre zachovanie charakteru rozptýleného osídlenia sú navrhnuté špecifické regulatívy, ktoré majú za cieľ zachovať charakter územia v podobe tradičných hospodárskych usadlostí, chát na rekreáciu a funkciu poľnohospodárskej malovýroby. ÚPVL vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie pôvodnej zastavovacej štruktúry územia.

VPLYVY NA PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

V riešenom území nie sú evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

INÉ VPLYVY

Žiadne iné vplyvy neboli identifikované.

KOMPLEXNÉ POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV

Na základe výsledkov procesu posudzovania možno konštatovať, že výsledný dopad schválenia územného plánu na zdravie obyvateľov a zložky životného prostredia bude z hľadiska významnosti a rozsahu pozitívny a identifikované nepriaznivé vplyvy neprevýšia prínos, ktorý plyní z navrhovaného rozvoja pre obec a jej obyvateľov. Z hľadiska časového prevažujú negatívne vplyvy dočasné a krátkodobé, viazané na obdobie samotnej realizácie konkrétnych stavieb a zásahov, trvalý charakter má záber pôdy a nelesných biotopov. Trvalý a dlhodobý charakter majú prínosy v podobe zlepšenia kvality života a bezpečnosti obyvateľov ako aj návrh ekostabilizačných opatrení.

V zmysle odporúčaní uvedených v časti VI. ZÁVERY bod 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“ tohto záverečného stanoviska možno konštatovať súlad územného plánu s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, s inými strategickými dokumentmi aj s platným právnym stavom, resp. súlad bude možné zabezpečiť v budúcich povoľovacích konaniach, pre ktoré tvorí územný plán rámcové východisko.

Spracovateľ odborného posudku na záver konštatuje, že jednotlivé hodnotenia predpokladaných vplyvov v Správe o hodnotení boli spracované s akceptovateľnou mierou neurčitosti a však dostatočne postačujú pre účely hodnotenia vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie. Keďže dokument ako celok sleduje ciele zamerané na zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, posilňovanie ochrany prírody a biodiverzity, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti územia, možno konštatovať, že celkovo predpokladané pozitívne vplyvy, prevýšia nad negatívnymi. Predpokladané vplyvy a ich miera sa však v tejto etape spracovania strategického dokumentu nedajú presne určiť.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Nakoľko v katastrálnom území Veľká Lehota sa nenachádzajú chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené stromy, významné mokrade ani chránené vtáčie územia tento vplyv v strategickom dokumente nebol hodnotený. V riešenom území sa nachádza Prírodná rezervácia Bujakov vrch, kde platí 4. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorý nemá vyhlásené ochranné pásmo a však riešenie ÚPVL do tejto prírodnej rezervácie nezasahuje.

VI. ZÁVERY**1. VÝSLEDOK PROCESU POSUDZOVANIA (ODPORÚČANIE, NEODPORÚČANIE)**

Na základe záverov z komplexného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu ÚPVL podľa ustanovení zákona, pri ktorom sa zvažil stav využitia územia, únosnosť prírodného prostredia, environmentálne riziká v území, význam očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, úroveň spracovania strategického dokumentu a SOH, stanoviská dotknutých orgánov, výsledok verejného prerokovania, závery odborného posudku a za súčasného stavu poznania – OÚZC

ODPORÚČA PRIJAŤ A SCHVÁLIŤ

navrhovaný strategický dokument „Územný plán obce Veľká Lehota“ za dodržania odporúčaní uvedených v časti VI. ZÁVERY, bod 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“ a splnenia požiadaviek na monitoring určených v časti VI. ZÁVERY, bod 5. „*Návrh monitoringu*“ tohto záverečného stanoviska.

2. ODPORÚČANÝ VARIANT

Strategický dokument ÚPVL bol v zmysle určeného rozsahu hodnotenia spracovaný v nulovom variante a v jednom navrhovanom variante riešenia. V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu bol nulový variant vyhodnotený ako enviromentálne menej výhodný z dôvodu absencie riešenia viacerých enviromentálnych problémov v území. Na základe záverov odborného posudku sa odporúča schváliť návrh ÚPVL v navrhovanom variante riešenia, ktorý bol vyhodnotený ako enviromentálne prijateľný za predpokladu, že bude dopracovaný a upravený v zmysle časti VI. ZÁVERY bod 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu*“.

3. ODPORÚČANIA NA PREPRACOVANIE, DOPRACOVANIE, ÚPRAVU NÁVRHU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Vychádzajúc zo SOH je zrejmé, že strategický dokument navrhovanými aktivitami zásadne nenarušuje životné prostredie a negatívne neovplyvňuje zdravie ľudí, ale práve naopak. Svojou koncepciou a stratégiou pokiaľ budú plánované aktivity posúdené a schválené podľa platných právnych predpisov by mal prispieť k zlepšeniu životného prostredia a zdravia obyvateľov.

Za účelom preventívnych opatrení a opatrení na minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie je potrebné rešpektovať všetky odporúčania a opatrenia ktoré sú obsiahnuté v SOH v kap. IV. „*Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie*“

1. opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity
2. opatrenia na ochranu prírodných zdrojov
3. opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov
4. opatrenia na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov

Na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov, SOH, relevantných pripomienok a doručených stanovísk, verejného prerokovania, výstupov odborného posudku a zvážení všetkých enviromentálnych aspektov sa odporúča dopracovať strategický dokument ÚPVL v zmysle nasledovných odporúčaní:

1. KONKRÉTNE ODPORÚČANIA:

- Zpracovať do záväznej časti požiadavku ohľadom výstavby v lokalitách, ktoré sa nachádzajú v ochrannom pásme II. stupňa vodárenského zdroja a sú mimo zastavané územie obce a bez návrhu riešenia napojenia na verejnú kanalizáciu s ČOV, aby výstavba objektov bola podmienená súhlasným stanoviskom správcu vodného zdroja a príslušného orgánu štátnej vodnej správy.
- V kap. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného a technického vybavenia územia zakomponovať regulatív, ktorý by výstavbu obytných území v nových lokalitách podmienil výstavbou dopravného a technického vybavenia územia v predstihu resp. v ich súbehu s dostatočnou kapacitou.

- Do záväznej časti ohľadom **lokality č. 17-22** vzhľadom na existujúce hydromelioračné zariadenia doplniť požiadavku, aby pred každou výstavbou v tomto území bol oslovený správca či vlastník uvedeného zariadenia.
- Pre rozvoj obytných lokalít v tesnej blízkosti či už existujúcich alebo navrhovaných výrobných areálov, navrhnuť opatrenia v týchto ochranných pásmach výrobných areálov napr. požadovať výsadbu plošnej izolačnej zelene a pod..
- Do verejnoprospešných stavieb zahrnúť aj prestavby trafostaníc ako aj navrhnuté odstavné plochy (napr. záchytná odstavná plocha v lokalite Inovec).
- Vzhľadom k určitým rozporom stanovísk orgánov štátnej správy ohľadom umiestnenia stavieb v lokalite **Inovec (Z2)**, zapracovať podmienku vypracovania urbanistickej štúdie pre uvedenú lokalitu, vzhľadom aj na doriešenie dopravnej a technickej infraštruktúry v území.
- Ekostabilizačné opatrenia navrhované v strategickom dokumente budovať priebežne s rozvojom obce.

2. VŠEOBECNÉ ODPORÚČANIA

- Rešpektovať Koncepciu územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011- zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001 (uznesenie vlády SR č. 513/2011).
- Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie.
- Postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR.
- Dopravné napojenie nových lokalít, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi a STN.
- Vykonať účinné opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov na krajinu a prírodné prvky v súvislosti s budovaním dopravnej a technickej infraštruktúry.
- Pri návrhu nových parkovacích plôch žiadame zabudovať zachytávače ropných látok.
- Navrhované úpravy vodných tokov a kanálov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie resp. zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením výsadby sprievodnej zelene tak, aby splňovali požiadavku protipovodňovej ochrany.
- Dôsledne akceptovať RÚSES v území ako aj miestny územný systém ekologickej stability územia a uplatňovať príslušné ekostabilizačné a manažmentové opatrenia na ich ochranu.
- Doplniť opatrenia na zachovávanie migračnej priepustnosti územia v maximálne možnej miere a zakomponovať budovanie technických zariadení ekologickej infraštruktúry.
- Pri výsadbe líniovej a plošnej zelene v území v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny uplatňovať autochtónne druhy drevín.
- Rozvody elektrickej energie realizovať zemnými káblami, pri rekonštrukcii jestvujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.
- Dodržiavať regulatívy a požiadavky zák. č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a Vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z. o obmedzení ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny a podporiť nové projekty ozelenenia centrálnych častí obce a verejných priestorov, posedení, vybudovanie peších i oddychových miest a cyklistických zastávok.

- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd a budovanie opatrení na zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.
- Navrhovať vodozádržné opatrenia v zmysle Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.
- V následných dokumentáciách podporovať využívanie klimaticky priaznivých stavebných technológií a materiálov vo výstavbe a infraštruktúre.
- Podporovať a presadzovať využitie miestnych trvalo udržateľných energetických zdrojov.
- V extraviláne obce v následných dokumentáciách zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov a v zastavanom území obce podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách – presne zadefinovať koeficient zastavania územia.
- Usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení.
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach z hľadiska priaznivej klímy.
- Rešpektovať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
- Zabezpečiť požiadavky na ochranu zdravia ľudí -zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou podľa požiadaviek vyhl. MZ SR č. 91/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov.
- Podporovať ekologické formy hospodárenia v chránených územiach.
- Zabrániť neodborným zásahom do hydrogeologických pomerov, pred každým zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrogeologické pomery.
- Podporovať zvýšenie ekologickej stability územia dobudovaním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability.
- Zabezpečiť aby pri budovaní novo navrhovanej splaškovej kanalizácii v obci okrem napojenia nových rozvojových plôch došlo k napojeniu už existujúcej zástavby v obci

4. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA Z POSÚDENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Záverečné stanovisko bolo vypracované v súlade s § 14 zákona o posudzovaní vplyvov v súčinnosti s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom a to na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov predmetného strategického dokumentu na životné prostredie, v ktorom boli zvážené dôvody, ciele a prínosy riešenia územného plánu, súčasný stav využívania územia, únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov na zložky prírodného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, ako aj súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni. S ohľadom na súčasný stav poznania boli zohľadnené všetky relevantné skutočnosti, ktoré vyplynuli zo správy o hodnotení strategického dokumentu, vlastného strategického dokumentu, pripomienok doručených stanovísk dotknutých subjektov, záverov verejného prerokovania a odborného posudku, ktorý doplnil chýbajúce hodnotenia a odporúčania.

Všetky opodstatnené odporúčania a požiadavky, ktoré vyplynuli z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, boli premietnuté do kapitoly VI. ZÁVERY časti 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“.

Strategický dokument navrhuje riešenie jednotlivých funkcií v území tak, aby výsledkom bolo uspokojenie sociálno- ekonomických požiadaviek rozvoja obce a ochrana hodnotných prírodných území a vytvorenie kvalitného životného prostredia.

5. NÁVRH MONITORINGU

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov spočíva sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie v:

- a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa predpokladalo v SOH, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok je určená hlavne platnou legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov to znamená, že jednotlivé stavby či funkcie, ktoré sa budú realizovať v súlade s ÚPVL, musia byť realizované v súlade s platnou legislatívou, ktorej súčasťou sú aj podmienky na vykonávanie kontrolných meraní emisií, odberov vôd, vypúšťania vôd, hlukových meraní a pod..

Dôsledne uplatňovať monitoring hlavne v území **Z2-Inovec**, kde môže dôjsť výstavbou rozptýleného osídlenia k negatívnym vplyvom na životné prostredie vzhľadom na existujúce prírodné prostredie s množstvom biotopov národného a európskeho významu t.j. či už svetelným smogom, hlukom, nárastom dopravy do lokality, zvýšenie návštevnosti a pod.. Uvedené vplyvy treba sledovať a pravidelne vyhodnocovať.

6. VYHLÁSENIE SUMARIZUJÚCE, AKO BOLI ZAČLENENÉ ÚVAHY O ENVIRONMENTÁLNYCH ASPEKTOCH DO STRATEGICKÉHO DOKUMENTU, AKO BOLA ZOHĽADNENÁ SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU, AKO BOLI ZOHĽADNENÉ STANOVISKÁ VEREJNOSTI K SPRÁVE O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU, VÝSLEDKY USKUTOČNENÝCH KONZULTÁCIÍ, DÔVODY VÝBERU SCHVÁLENÉHO STRATEGICKÉHO DOKUMENTU V POROVNANÍ S INÝMI PRIJATELNÝMI VARIANTMI A INFORMÁCIA O OPATRENIACH, O KTORÝCH SA ROZHODLO V SÚVISLOSTI S MONITORINGOM

Strategický dokument v dostatočnej miere definoval negatívne environmentálne faktory v obci, popísal ich a zdôvodnil, akým spôsobom riešenia navrhnutým v návrhu územného plánu prispievajú k riešeniu environmentálnych problémov a ich prevencii.

SOH splnila účel v zmysle Príloha č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov dostatočne podrobne a objektívne zhodnotila súčasný stav životného prostredia, definovala problémové okruhy z hľadiska životného prostredia ako aj načrtla a zhodnotila možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie.

Uskutočnilo sa verejné prerokovanie s dotknutými orgánmi štátnej správy a samosprávy, právnickými osobami a verejnosťou.

Všetky pripomienky k predloženej správe alebo strategickému dokumentu budú zapracované tak, ako sú uvedené v kap. „ZÁVERY a ODPORÚČANIA“. Niektoré stanoviská požadujú dopracovanie strategického dokumentu o záväzné regulatívy a obmedzenia (stanovisko BBSK, stanovisko SCHKO ŠV Banská Štiavnica, OU odbor starostlivosti o ŽP Banská Bystrica), niektoré stanoviská uvádzajú len vecné pripomienky a požiadavky v zmysle svojich kompetencií vyplývajúcich z konkrétnych platných právnych predpisov a pripomienky formálneho charakteru.

Od zástupcov verejnosti nebolo príslušnému orgánu doručené žiadne stanovisko.

Časť pripomienok v stanoviskách má všeobecný charakter a odkazuje na rešpektovanie ustanovení konkrétnych právnych predpisov, ktoré sú všeobecne záväzné a vzťahujú sa na povoľovacie konania ku konkrétnym stavbám a zámerom, ktorých realizácia vyplynie z návrhov územného plánu po jeho schválení.

Reálne vplyvy súvisiace s navrhovanou územnoplánovacou dokumentáciou sa prejaví až v súvislosti s realizáciou stavieb resp. činností a následne ich prevádzkou. Preto v tejto etape poznania možno niektoré vplyvy určiť len rámcovo a návrh monitoringu uviesť len vo všeobecnej rovine.

Z odporúčaní SOH boli do záverečného stanoviska prevzaté relevantné požiadavky mimo tých, ktoré už sú súčasťou návrhu zásad a regulatívov predloženého územného plánu v jeho záväznej časti.

Opodstatnené vecné požiadavky aj formálne pripomienky uplatnené v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie sú premietnuté do kapitoly VI. „ZÁVERY, časti 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“. Z posúdenia SOH, doručených stanovísk a záverov odborného posudku vyplynulo, že Návrh II ÚPVL predstavuje riešenie, ktoré určuje optimálne funkčné a priestorové usporiadanie obce s ohľadom na dlhodobý vývoj bez zásadných environmentálnych rizík. S ohľadom na definované prírodné a územné limity, širšie vzťahy a miestne pomery zastavaného územia predstavuje optimálne riešenie rozvoja obce.

7. INFORMÁCIA PRE SCHVAĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI PRI POSUDZOVANÍ VPLYVOV STRATEGICKÝCH DOKUMENTOV

Dotknutá verejnosť podľa § 6a zákona o posudzovaní vplyvov je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi zainteresovanú verejnosť podľa § 6 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov patrí fyzická osoba, právnická osoba, občianska iniciatíva.

Dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákon o posudzovaní vplyvov, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

VII.POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie

RNDr. Marcela Hromádková

Hlavný radca

v súčinnosti s

Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom

**2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM OPRÁVNENÉHO
ZÁSTUPCU PRÍSLUŠNÉHO ORGÁNU, PEČIATKA**

Okresný úrad Žarnovica , odbor starostlivosti o životné prostredie

Mgr. Ivana Borgulová

vedúca odboru

3. MIESTO A DÁTUM VYDANIA ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

V Žarnovici , dňa 22.06.2023